

VAN Jeroen Freriks
DATUM 18 september 2014
AAN NVR
BETREFT Verslag workshop WMO/decentralisatie van de langdurige zorg
Werkbijeenkomst NVR en AR d.d. 18 september 2014

1 Inleiding

Op 18 september 2014 vond de zesde werkbijeenkomst voor lokale, provinciale rekenkamer(commissie)s en rekenkamer(commissie)s voor waterschappen plaats. Een van de workshops ging over de WMO/decentralisatie van de langdurige zorg. Bij deze workshop waren ongeveer twintig vertegenwoordigers van lokale rekenkamer(commissie)s aanwezig.

2 Presentatie VNG

Bob van der Meijden van de VNG gaf aan het begin van de workshop een presentatie over de Wmo 2015. Daarbij ging hij in op wat er gaat veranderen, de verschillen tussen gemeenten in de aanpak van deze decentralisatie en de kansen en risico's van de Wmo 2015. De presentatie is opgenomen in de bijlage.

3 Toelichting verschillende rollen rekenkamers

Vervolgens lichtte Barbara Goezinne (directeur Algemene Rekenkamer) aan de hand van twee onderzoeken de rollen toe die een rekenkamer kan innemen in deze context:

- *Agenda-setter*: In het onderzoek 'Hervorming AWBZ: een simulatie van de gevolgen' (april 2014 gepubliceerd) hebben wij aandacht gevraagd voor de positie van de mensen die geraakt worden door deze hervorming. Op deze manier hebben we een bijdrage geprobeerd te leveren aan de behandeling van de hervorming van de langdurige zorg in de Tweede Kamer. Om wat voor mensen gaat het? Welke beperkingen hebben zij? En onder welke wet zouden zij vallen als de hervorming van de langdurige zorg nu al een feit zou zijn?

- *Ondersteuner van lerend vermogen*: Op dit moment loopt het onderzoek 'regionale verschillen in het zorggebruik AWBZ'. Het onderzoek heeft als doel beïnvloedbare factoren te identificeren die regionale verschillen in het zorggebruik AWBZ verklaren. Deze informatie kunnen betrokken actoren gebruiken om hun beleid aan te passen.

2/2

4 Discussie over verschillende rollen rekenkamers

In de discussie die hierna volgt komen verschillende rollen die lokale rekenkamer(commissie)s kunnen innemen als het gaat om de Wmo:

- *Luisterend oor voor problemen van burgers*: De rekenkamer Zwijndrecht heeft de huidige Wmo'ers een gezicht gegeven door hen te vragen naar zaken rond de Wmo waar zij uitgesproken positief of negatief over waren. Dit cliëntenonderzoek is in een bijlage van het rapport opgenomen, maar werd eigenlijk gezien als belangrijkere informatie. Een andere rekenkamer geeft aan dat een klassiek model van verantwoording en controle niet past bij dit onderwerp: Het is veel belangrijker om de bevolking te raadplegen, omdat de veronderstellingen van de Wmo 2015 hen raken.
- *Volger van geldstromen*: De rekenkamers Middelburg en Vlissingen signaleerden dat er behoorlijke verschillen waren tussen gemeenten als het gaat om de uitgaven per inwoner aan de Wmo. Het was echter niet mogelijk om deze uitgaven uit te splitsen omdat de gemeente deze informatie niet wilde geven of omdat dit niet zo geregistreerd werd. Daardoor was het voor deze rekenkamers niet goed mogelijk de rol van ondersteuner van het lerend vermogen in te vullen.
- *Deskundige*: Als het gaat om toekomstig onderzoek naar de Wmo is het ondersteunen van de gemeenteraad een veelgenoemde rol voor lokale rekenkamers. In eerste instantie wordt dan gedacht aan het meedenken over hoe de gemeenteraad de Wmo 2015 zou kunnen evalueren. Welke indicatoren zijn belangrijk, op welke criteria moet de gemeenteraad toetsen?

De Wmo 2015

Bob van der Meijden
18 september 2014
VNG

Inhoud

- **De nieuwe Wmo: wat verandert?**
- **Verschillende aanpakken**
- **Kansen en risico's**

Wmo 2015: Wat verandert er ?

1. Veranderingen in de zorg Rutte II

Mbt gemeenten:

- begeleiding/dagbesteding van AWBZ-> Wmo.
- beschermd wonen (RIBW) van AWBZ-> Wmo.
- afschaffing Wtcg en CER (inkomenssteun)
- beperking Huishoudelijke Hulp
- extramuraliseren ZZP 1-3/4
- aanscherping toegang PGB
- transitie MEE-middelen
- inloop GGZ
- diversen: telefonische hulpdienst, doventolk

2. Beleidsvisie Wmo dezelfde

Doel Wmo: participatie en zelfredzaamheid *blijft*

Uitgangspunten:

- gericht op resultaat ipv voorziening (compensatiebeginsel) *wordt maatwerkbeginsel*
- eigen verantwoordelijkheid burger *wordt groter*
- brede, integrale aanpak *wordt groter (3D)*
- grote beleidsruimte/ horizontalisering *blijft*

3. Aanpak was: het gesprek

Van:
claims beoordelen,
polis en zorgplicht,
indiceren en
verantwoorden

A W B Z

naar:

W M O

In gesprek met de burger,
over diens beperkingen,
en het gewenste resultaat:
aan de keukentafel

4. Aanpak wordt: melding & onderzoek

Tijd: 6 weken		Tijd: 2 weken	
1. Burger meldt zich	2. Gesprek met gemeente	3. Aanvraag	4. Passende ondersteuning
<ul style="list-style-type: none">• Gezinsverband?• Familie of kennis?• Eigen kracht?• Algemene voorziening?	<ul style="list-style-type: none">• Met cliëntondersteuning/ mantelzorg• Cliënt heeft recht op onderzoek• Zorg in natura• Voorlichting over mogelijkheden PGB• Alle leefgebieden (schulden, werk en inkomen, Jeugdzorg)	<ul style="list-style-type: none">• Maatwerkvoorziening	<ul style="list-style-type: none">• Gemeente neemt een besluit.• Cliënt kan hier eventueel bezwaar op maken en beroep doen op de rechter.
Voorbeeld	Voorbeeld	Voorbeeld	Voorbeeld
<i>'Ik heb een beperking en thuis lukt het niet meer zonder ondersteuning'</i>	Gesprek met de gemeente volgt waarin wordt gekeken naar de taakverdeling tussen cliënt en gemeente bij het oplossen van het probleem.	Naar aanleiding van het gesprek wordt een aanvraag ingediend bij de gemeente. Deze aanvraag wordt binnen twee weken behandeld.	De cliënt krijgt een oplossing op maat gemaakt.

5. Wmo in cijfers

Mensen:

350.000 mensen met huishoudelijke hulp

300.000 mensen met rolstoel/scootmobiel

600.000 mensen met pas voor taxibus/belbus

125.000 mensen met woningaanpassingen e.d.

Komt bij: ca 250.000 mensen met begeleiding

Middelen:

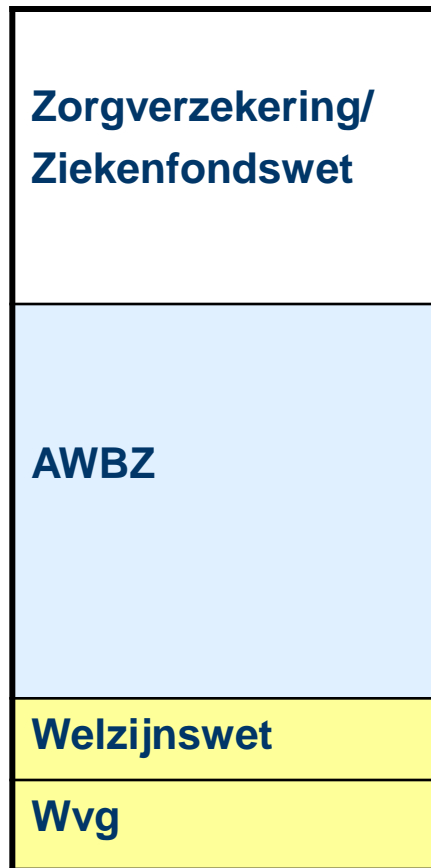
In oude Wmo gaat ruim 4 miljard om

Komt bij: 3,5 miljard

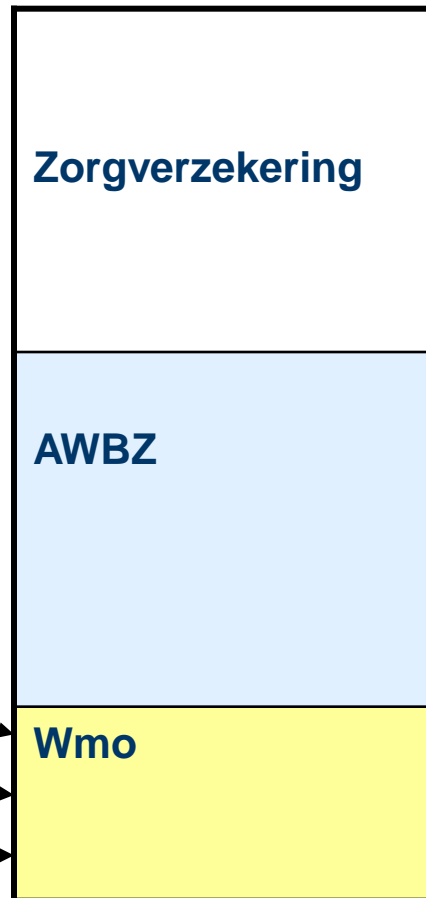
(cijfers 2011)

6. Structuurverandering langdurige zorg

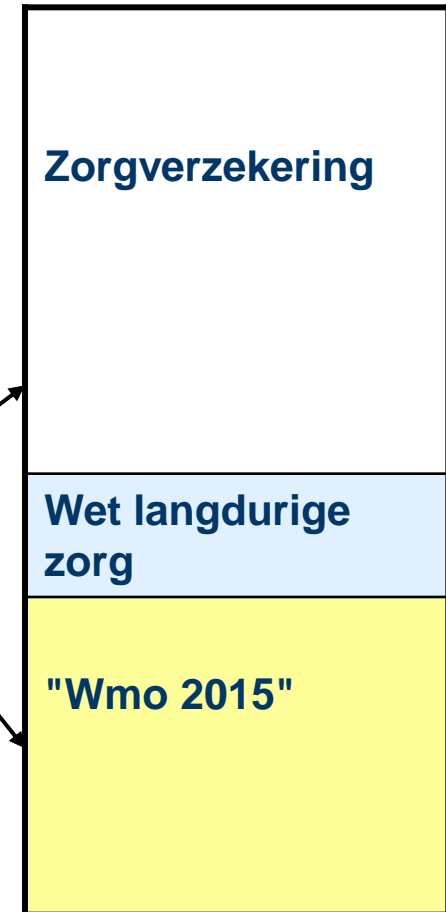
voor 2007

2007-2014

na 2015

7. Zorgstelsel (vervolg)

Aanvankelijk heldere drieslag:

- ondersteuning thuis via Wmo (muv verzorging & verpleging)
- Wet langdurige zorg: intramuraal of volledig pakket thuis/pgb
- alle (medische) en op herstel gerichte zorg naar Zorgverzekering

Helderheid onder druk:

- "knip" discussies (VPT, RIBW)
- aard nieuwe WLZ

8. Extramuralisering

Opgave komende decennium:

- meer cliënten zullen thuis (blijven) wonen
- beter voor mensen, beter voor schatkist
- geleidelijk: alleen bij nieuwe instroom
- vastgoed / huisvestingsprobleem
- prikkels / afschuifgedrag

Financiële gevolgen voor Wmo nog niet volledig in kaart

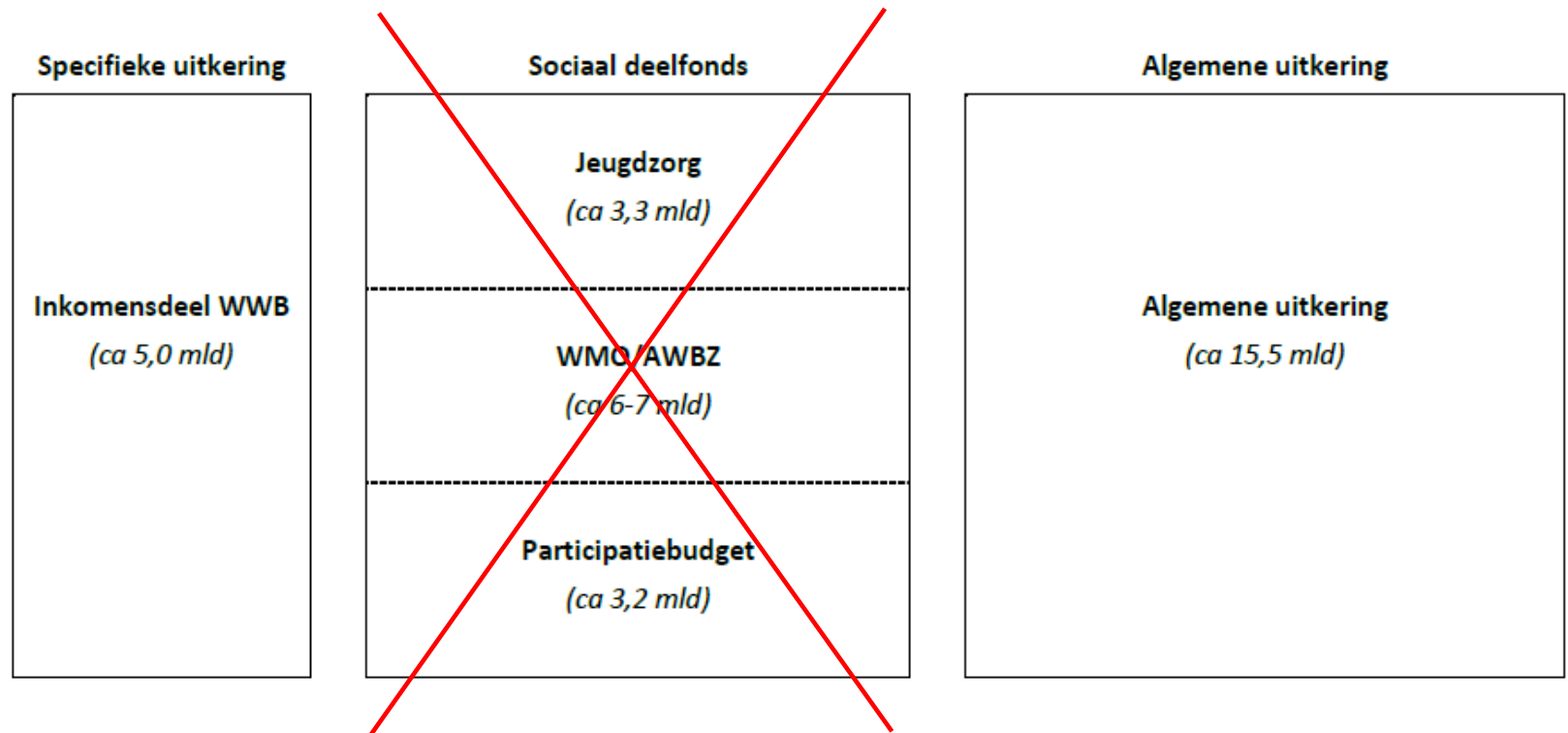
9. Financiële systematiek

Budget Wmo 2015:

- nieuw budget (ca 3,5 miljard)
- verdeling in 2015 100% historisch
- vanaf 2016 groeien naar objectieve verdeling

‘Sociaal Deelfonds’ gaat niet door, wordt Integratie
Uitkering (3 jr)

10. Sociaal Deelfonds (rip)

Verschillen in aanpak & beleid

11. Verschillen in aanpak: inkoop

Inkoop / contractering:

- Budgettair kader: zeer krap of minder krap
- Korting op tarieven verschillen
- Sturen op tarief of op volume:
 - "geld volgt client model" (vast tarief, geen omzetgarantie)
 - $P * Q$ model
 - Lumpsum financiering
- Bestuurlijk of openbaar aanbesteden
- Sturingsvarianten (output, outcome, territoriaal, HTHP)
- Contract management

12. Verschillen: beleid & organisatie

Beleid:

- PGB: regel of uitzondering, streng of soepel
- HH: algemene vz, maatwerk, bemiddeling
- Financiële tegemoetkomingen (Wmo of bijstand)
- Inzet op mantelzorg
- Eigen bijdragen

Organisatie:

- Wijkteams: gemeente of op afstand, 0^e, 1^e of 2^e lijn
- Regio-samenwerking

Risico's

13. Risico's

- Tijdpad 1 jan 2015, niemand tussen wal&schip
- Meer eigen inzet burger: lukt dat?
- Kloppen de cijfers en veronderstellingen?
- Extramuralisering: meerkosten, vastgoed
- Blijft PGB beheersbaar?
- Fraude, onbedoeld gebruik
- Uitvoeringskosten vs voorz.kosten
- Exploitatierisico's aanbieders
- Grensgeschillen met verzekeraars (Zvw) en zorgkantoren (Wlz)
- Onvoldoende innovatie ("lokale AWBZ")
- Overgangsjaar: piek herindiceringen

14. Kansen nieuwe Wmo

- zorg dichtbij: meer kans voor maatwerk
- meer participatie voor mensen met beperkingen
- levensdomeinen verbinden, inclusief beleid
- meer ruimte voor professionals
- minder uurtje/factuurtje verantwoording
- samenwerking verschillende disciplines, wijkteams & wijkverpleegkundigen
- meer doelmatigheid: financiële beheersbaarheid